

ПОЛИТИКА

Субота 25. април 2020. година LXIV, број 54
Први број је објављен 14. априла 1957. године

- 03 ВУЛЕ ЖУРИЋ
Андрић између трача
и постистине
- 06 ГОРАН ГОЦИЋ
Најважнија партија
- 08 МИСИЈЕ
Српске године
др Лудвика Хиршфелда
- 09 МЕДИЦИНА
Чекајући вакцину за ковид 19

КУЛТУРА УМЕТНОСТ НАУКА

Нада Колунчија Фото лична архива

Композиције могу и да миришу

Наша пијанисткиња Нада Колунчија једна је од деветоро добитника овогодишње златне *Global Music Award*, велике међународне награде која се додељује независним и иновативним музичким уметницима разних жанрова. Сви кандидати су прошли три степена селекције дванаесточланог жирија састављеног од врхунских музичара из целог света, водећих на листама магазина *Billboard* и добитника највећих признања као што су *Гречи* и (или) *Еми*. Сви они су били и добитници златне медаље на такмичењу *Global Music Award*, па су у том својству и позвани у овогодишњи жири.

Ово независно признање, уважено у светским оквирима, цењено је као посебна препорука и „печат извршности“ за све његове добитнике, у категоријама златне, сребрне и бронзане медаље. Нада Колунчија је своје златно признање добила за троструки це-де албум *Уздах – издах / Breathing in – Breathing Out, mala антологија музике за клавир 1914–2014*. Албум који је 2017. године објавила домаћа кућа Vertical Jazz.

Како је дошло до тога да „Уздах – издах“ стигне на такмичење *Global Music Award*?

Путоказ се појавио случајно – на интернету. Користим га за много што-

Стало је присутна клавика између добра и зла, заблуделих болесних умова и оних који промишљају и теже добру. Још нико није победио. Уметност свакако има своју значајну тежину и потребно јој је омогућити да обави свој утицај, никако да се потискује на маргину. Али баш у овим кризним временима она се очигледно сматра сувишном, бар код нас. Сви конкурси за финансирање пројеката из културе на које смо се пријављивали, обустављени су. То може значајно да поремети клавикалицу, каже пијанисткиња Нада Колунчија

ЛАУРЕАТИ

Зорица Премајше

шта. Он ми је главни извор информација када бирам композиције које желим да свирам. Јесу те информације једна огромна прашума, али вреди је истражити.

Волим да сазнам шта свирају пијанисти који су окренути савременој музици и да прочитам нешто о њима. И тако... преко нечије биографије је било заиста велико. Нису постојала никаква ограничења у вези с врстом музике којом се кандидат бави, па ни с бројем извођача. Смисао награде је био да музичар буде у самом центру пажње и да се пружи подршка већ формираним уметницима, али још важније, да се скрене пажња на оне чији рад је вредан, али се за њих не зна довољно.

И саме пропозиције су биле занимљиве. Приликом одлучивања о награди жири се руководио следећим критеријумима: „Тражимо емоционалну комуникацију, тражимо оно што ће слушачу бити ново, незаборавно и упечатљиво. Тражимо креативност и квалитет. Желимо да будемо изненађени и дирнути оним што чујемо. Желимо да будемо уверени да они које награђујемо заиста могу да покрену публику тако да радост музицирања постане заразна. Желимо да нас уметних подсети на то зашто толико бринемо о музици.“

Управо ова порука је била моја идеја водиља при концепцији моје антологије. Осетила сам као да сам позвана да учествујем. Послала сам свој рад и ставила га на проверу.

Прошло је довољно времена да можете да оцените ово своје издање. Како бисте га представили потенцијалним слушаоцима?

Више не знам. Знала сам док сам била у тој материји, волела је, радила сам оно што сам јако желела и више немам никакво интересовање за антологију. Нисам је ниједном нити преслушала. Урадила сам је за друге. Данас, она мени више није занимљива. Али волела бих да другима буде. И буде! А како бих је представила? Ево, овим речима: „Ово морате да чујете!“

Шта радите ових дана? Како се носите с ограничењима изолације и да ли у томе има и неких добрих ствари?

Трудим се да не размишљам превише јер се размишљање ту не зауставља. Није ова ситуација једина која је лоша, само што смо сада и ми сами застрашени актери. Толико много ужасних ствари се догодило и још увек се догађа у свету и то константно, вековима. Стално је присутна клавика између добра и зла,

заблуделих болесних умова и оних који промишљају и теже добру. Још нико није победио. Уметност свакако има своју значајну тежину и потребно јој је омогућити да обави свој утицај, никако да се потискује на маргину. Али, баш у овим кризним временима она се очигледно сматра сувишном, бар код нас. Сви конкурси за финансирање пројеката из културе на које смо се пријављивали, обустављени су. То може значајно да поремети клавикалицу... Земља, вода, ваздух, сунце! Стари народи су их видели као божанства, клањали им се, обожавали их. И ја им се ових дана клањам. Природа почиње да се грана, да нам захваљује и радује нам се. И како је она почела да се радује, тако сам се и ја радосно вратила њој. Део врта којим сам окружена засејан је сада семенкама разног поврћа. Кроз земљу, намамљени сунцем, гурату се листићи. Врло је динамично око њих, врзмају се разне бубице, глисте, лептири. То је прави филм уз музику распевањих или причљивих птичица. Све у свему – вишемедијски догађај!

Које нове пројекте спремате? Може ли се то и како се може данас?

Па, по угледу на природу и ја спремам вишемедијски пројекат. И да се слуша и да се гледа. А још када бих успела да укључим и мирисе у извођење – доживљај би био потпунији. Ако неко има неки предлог како да се то изведе, волела бих да ми се јави. Композиције могу и да миришу, заиста!

Ево, пронашла сам једну која се зове *Сирова Марца*. Музику је компоновао Флоран Гејс и она се свира паралелно с пројекцијом филма снимљеног 1949. године *Кубање, шермани и шваби они значе*. По повратку с мелеодичног месеца, мала домаћица узима књигу с рецептима и припрема чоколадни колач за свог мужа. Па зар не би било дивно да нам тај колач замислише?!

Пројекат сам назвала *Мој пријатељ клавир*. Поменућу још неколико композиција. С једном од њих сте ме ни упознали, послали сте ми ноте и написали у мејлу: „Ово морате да свираете!“ То је дело Александра Вребалов *Итагило когони*. Биће дивно ралити на њему. Александар је ово дело писао фебруара 2019. године у врло специфичним околностима, у старом граду Мардину на турско-сиријској граници. Тамо је проводио време с раслептом летом, углавном из Сирије и Ирака. Заједно су певали и играли се кроз музику. По речима Александра, „овај комад је нежан, прозрачан, абстрактан и био ми је својеречно уточиште у које сам се склањала од свог очаја изазваног последицама рата“. Чини ми се да ће и мени бити уточиште.

Свираћу и једну предивну китачку барокну композицију писану за четири руке под називом *Врло лепа клавир*, композитора Роје Жозефа Николаса Понкраса. Озвучићу шум педала, који се изнае не чује и то ће бити додатни фон. Ту је и аутор Јакоб Тер Фелдхаус, чије се дело изводи уз кратак филм у коме Џон Кејд говори о свом односу према звуцима, затим Пулија Волф, Симеон тен Холт и неке композиције Мирослава Савића, Галена Брауна и Душана Богдановића.

Наставак на другој страни

Наставак са прве стране

Договорила сам се и с нашим великим ствараоцем, уметником и звука и пера Арсенијем Јовановићем да уради електроакустичку композицију која ће бити изведена паралелно с једном коју олаберемо с програма. Видео ће правити видео-уметници инспирисани музиком.

Зашто бирате музику која је једноставна, директна, често тонална и репетитивна, антидраматична и антипатетична, неизвештачена и

углавном, на једном свом важном нивоу – сажета? Зашто волите мале форме и (или) свите?

Битно ми је да музика има шта да саопшти, да држи пажњу. Упоредићу то с говором. Неко прича и теби је или крајње досадно или ти се буди пажња, чуђење, емоције... Нешто ти ради, ниси равнодушна. Да би се саопшtile важне ствари, није нам потребно пуно речи ни брдо тонова. Једна кратка форма је у стању да каже много, а да притом не угуши. Зато их волим. Наилазила сам на многе композиције у којима су само неки делови били за-

иста одлични, али нисам знала шта бих урадила с вишковима који су ме подсећали на логореју. Важно ми је да могу у потпуности да усвојим композицију, да је осетим, а затим и пренесем, да сваки тон има своје право, чврсто место. Наравно, има и дела која имају занста јак разлог за своје дуго трајање јер само тако могу да постигну свој циљ. На такве можемо наићи у минималистичкој музици, а циљ је да будемо део заједничког ритуала. И племенски ритуали су имали дуго трајања да би покренули одређену енергију.

Како слушате музику коју припремате?

Најважнији сегмент рада на музици је слушање! Сви ми смо прошли школе које су изгледале тако што нас је слушао професор и указивао нам на слабости. Када останемо сами,

преузимамо улогу сопственог професора. Постоји једна занимљива и мени необјашњива ситуација у вези са слушањем. Наиме, када слушам себе док свирам, а затим преслушам

снимака, све дотле док ми се не учини да је све на свом месту. Ипак се ту не завршава све. Интерпретација је жив процес, истраживање, може да се настави унедоглед. Слика заврши

Мој пријатељ клави́р

Клавир и ја смо се упознали пре неколико деценија и још увек се упознајемо. Данас могу да кажем да смо постали и пријатељи и зато сам мом новом пројекту и дала име *Мој пријатељ клавир*. Комуникација с њим је двосмерна, као и са сваким пријатељем. Али ипак и мало или много тежа јер треба много, много да се ради да би се један гломазни комад намештаја претворио у саговорника и да би се појавило оно што превазилази и мене и њега, то нешто и апстрактно и дивно – музика!

снимак тог истог свирања, те звучне слике се разликују. Снимак ми покаже све што нисам била у стању да чујем свирајући. Због тога, доста времена проводим у слушању сопствених

слику, писац књигу, редитељ филм, а ми музичари никада не завршимо ништа. Неки наш снимак који се појави на носачу звука само је тренутни резултат нашег рада.

КУЛТУРА
УМЕТНОСТ
НАУКА

Издаје: Политика новине и магазини д.о.о.
Директор: Мира Глишић-Смић.
В. д. главног и одговорног уредника: Жарко Ракић.
Уредник, Додатак: Марија Ђорђевић.
Графички дизајн: Илија Милошевић.
Телефон: 330-1746 Факс: 3373-393
Електронско издање: www.politika.rs